

ПРАВОВІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ ДІЛЬНИЧНОГО ІНСПЕКТОРА МІЛІЦІЇ

Бойко Іван Володимирович

Старший науковий співробітник

Державного науково-дослідного

інституту МВС України

Нова стратегія розвитку Міністерства внутрішніх справ України сьогодні передбачає переорієнтацію міліції, в тому числі служби дільничних інспекторів міліції, у напрямку пріоритетності людини і громадянина, конституційні права якої мають бути надійно захищені. На сучасному етапі основними завданнями працівників служби дільничних інспекторів міліції є здійснення соціально-правового обслуговування населення, яке передбачає більш широке застосування заходів щодо підтримання громадського порядку, профілактики правопорушень, охорони життя, здоров'я, прав і законних інтересів громадян.

Правовими засадами боротьби зі злочинністю дільничного інспектора міліції нині є Конституція України, яку було прийнято Верховною Радою України 22 червня 1996 року № 254к/96-ВР, закони України, які було прийнято парламентом держави “Про міліцію” від 20 грудня 1990 р. № 565-ХІІ, “Про оперативно-розшукову діяльність” від 18 лютого 1992 р. № 2135-ХІІ, “Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі” від 1 грудня 1994 р. № 264/94-ВР, “Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними” від 15 лютого 1995 р. № 62/95-ВР, “Про звернення громадян” від 2 жовтня 1996 р. № 394/96-ВР, “Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону” від 22 червня 2000 р. № 1835-ІІІ, “Про попередження насильства в сім'ї” від 15 листопада 2001 р. № 2789-ІІІ, “Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей” від 2 червня 2005 № 2623-ІV, Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х, Кримінально-процесуальний кодекс України від 28 грудня 1960 р. № 1001-05, Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2011 року № 2341-ІІІ, Указ Президента України “Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України” від 6 квітня 2011 р. № 383/2011,

наказом МВС України“ Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України”, від 20 жовтня 2003 р. № 1212, та інші нормативно-правові акти.

На сьогодні **основними завданнями** дільничного інспектора міліції (далі – дільничний) є: 1) проведення індивідуально-профілактичної роботи з особами, схильними до скоєння правопорушень; 2) охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки; 2) робота з населенням та громадськими формуваннями на адміністративній дільниці щодо охорони громадського порядку й громадської безпеки; 3) попередження злочинів та адміністративних правопорушень, а також участь у розкритті злочинів, учинених на території адміністративної дільниці.

До основними функціями дільничного відносяться: 1) всебічне, повне й об'єктивне дослідження причин й умов, які сприяють учиненню правопорушень, унесення пропозиції щодо їх усунення, підвищення ефективності організації роботи, забезпечення правопорядку, інформування населення з цих питань у своїх виступах та через засоби масової інформації; 2) розроблення й реалізація заходів щодо зміцнення дисципліни й законності серед позаштатних дільничних інспекторів міліції; 3) вивчення, узагальнення й впровадження позитивного досвіду роботи дільничних інспекторів; 4) відповідно до законодавства України вчасно розглядати заяви, звернення, повідомлення, жалоби громадян, які надходять йому на виконання; 5) участувати у розкритті злочинів, скоєних на адміністративній дільниці; 6) забезпечення добору, й виховання позаштатних дільничних інспекторів міліції, підвищення їхньої кваліфікації та професійної майстерності.

Серед основних напрямів діяльності дільничних щодо забезпечення правопорядку на закріпленій адміністративній дільниці слід виділити такі: 1) адміністративна діяльність; 2) профілактична робота серед осіб, схильних до вчинення злочинів та інших правопорушень; 3) попередженню насильства в сім'ї; 4) участь у розкритті злочинів; 5) зібрання і аналіз інформації щодо попередження вчиненню правопорушень; 6) надання в межах своєї компетенції допомоги фізичним і юридичним особам, об'єднанням громадян, посадовим

особам органів виконавчої влади у здійсненні реалізації їх законних прав, інтересів і виконання покладених на них завдань та функцій.

Сьогодні головним напрямом діяльності дільничного інспектора міліції має стати не стільки реагування на правопорушення, скільки надання соціально-правової допомоги населенню. У зв'язку з цим докорінних змін потребують звітні показники ефективності роботи дільничних. Перш за все, це забезпечення контролю за раніше засудженими та кримінально налаштованими особами, участь у розкритті злочинів, попередження правопорушень особливо у громадських місцях, запобігання загально-кримінальним злочинам так і у сфері економіки, боротьба з нелегальною міграцією, реалізація контрольно-наглядових функцій, попередження насильства в сім'ї, профілактична робота дільничного у справах дітей тощо. За даними МВС України у 2011 році на різних профілактичних обліках дільничних інспекторів міліції перебувало 694 тис. громадян у тому числі 171,6 тис. осіб звільнених з місць позбавлення волі. Серед них – особливо небезпечні рецидивісти, особи, що перебувають під адміністративним наглядом, раніше засуджені, засуджені умовно, а також неблагополучні сім'ї, батьки, що негативно впливають на виховання дітей, п'яниці, наркомани і деякі категорії психічно хворих осіб. Тобто це люди, від яких можна чекати вчинення правопорушень. Щодо кожної такої особи дільничному необхідно здійснювати комплекс організаційних і профілактичних заходів впливу.